

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE
SÖNDAGSMAGASIN.

No 41. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 7 October 1855. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. IX årgången.

KURDER.

Kurder- och Kosack-bilder.

I. Kurder.

Der, hvarest på andra sidan Taurus- och Ararat-bergen i Mindre Asien den tvifvelaktiga gränsen emellan Turkiet, Persien, det nya transkaukasiska Ryssland och der de gamla märkvärdiga floderna Euphrat och Tigris slingra sig, mellan vilda berg, sjöar, floder, skogar, kullar, dalar, slätter och stepper, öfver gamla mäktiga staters och hufvudstäders ruiner, hvilkas namn påminna oss om der tid då vi i skolan för första gången läste gamla testamentets historia, i dessa vidsträckta, aflägsna, obekanta regioner drifva nu i kapp med de vilda djuren vilda, oberoende, rofgiriga folkstammar omkring, hvilka egentligen skola lyda antingen under kejsaren af Ryssland, schachen af Persien eller turkiska sultanen, men betrakta sig som egna herrar, uppbära skatter, der de finna något, och visa föröfrigt hvarken himmelsk eller jordisk öfverhet någon synnerlig vörnd, änskönt några i högtidliga ögonblick tillbedja A'lah, andra de grekiskt kristnas Gud, andra afgudabilder och åter andra till och med sjelfve satan.

Under närvarande krig tjena några i ryska, andra i asiatiskt-turkiska, andra i deras egna röfvar-arméer. Bland dessa barbarer på ruinerna af det fordna kristna assyriska, babyloniska, persiska, mediska och lydiska kulturen utmärka sig Kurderne som de mest pittoreska, romantiska och ridderligaste. Då dessa herrar nu spela en betydande rôle i Asien, i synnerhet i striden vid Kars och Erzerum, så torde det löna mödan att betrakta dem något närmare.

Kurderne betrakta sig som högaristokratien i dessa herrliga länder, och som oförfalskade afkomlingar af det gamla saraceniska blodet, utan mohrisk och mongolisk blandning. Då det södra Kaukasus och Mindre Asien oftare delades emellan Ryssland, Persien och Turkiet, gaf man dem den ena eller andra magten delvis med på köpet; men likasom man icke gerna kan hänga tjuvven, innan man har honom, blefvo icke heller dessa Kurdernas mera än hundra mil långa landsträckor i verkligheten vidhängande hvarken det ena eller andra landet, emedan dess kringridande familjer och stam-

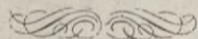
mar hvarken läto taga sig sjelfva eller något ifrån sig, utan fortforo hittills alltid att öfver allt taga för sig för egen räkning, der de funno något. De ansågo det för en särdeles förtjenst och som deras egentliga ridderliga liffsuppgift att så mycket som möjligt och på alla sätt och vis skada och brandskatta Ryssar, Turkar och Perser, hvilka som bundsförvandter eller till och med som öfverhet ville göra sig viktiga. De stå utom och öfver all lag, som de icke sjelfva stiftadt, och äro sanna frihandelsvänner, tillhörande samma parti som Manchester-skolan, och Richard Cobden utan fras och bomull. De resa alltid utan pass och äro alltid så länge utan tak öfver hufvudet, tills de någonstädes tillredt sig ett sofställe. Utom sysselsättningen att beskattna och plundra hvar och en, som tillfälligtvis kommer i deras väg, drifva de alls ingen industri. Pascharna af Erzerum och Bayazeth, deras egentliga provincial-ståthållare, ha rättighet att bestraffa allt röfveri och all plundring; men när de brottslige kallas att inställa sig för rätta, komma de icke, och när straffet på dem skall verkställas, äro de fördetmesta icke att finna. Dessutom äro de så tappra, viga och skickliga, att ingen turkisk, persisk eller rysk embetsman, som alltid måste iakttaga en viss värdighet, är qvick nog att fanga dem. Rofriddare af värsta slaget äro i synnerhet de Kurder, som vistas i Taurus-trakten.

Några stammar under rysk regering ha visserligen låtit civilisera sig till den grad, att de ha slagit sig ned i byar vid Arals stränder och på visst sätt låta regera sig; men icke om sommaren. När det börjar bli varmt uppvaknar ånyo det gamla begäret till frihet, så att de draga derifrån till sina sommarboningar, tälten, som de uppslå än här, än der. Emedan Ryssland föröfrigt är nog slugt, att icke störa deras gamla seder och vanor, och genom att smickra deras tapperhet och ridderlighet, hafva de, likasom kosackerna, blifvit användbara anhängare af den ryska monarkien, hvilken, hvad man än kan säga eller önska deremot, dock sannolikt inom kortare eller längre tid kommer att med sig införfva hela asiatiska Turkiet.

Kurderne äro berömda för att vara de dumdrigtigaste, tappraaste, skönaste och

skickligaste ryttare och röfvare. Åsynen af en beväpnad Kurder till häst med lans och sköld, med sina spända, elastiska lemmar, det skarpt markerade ansigtet och de svarta, skarpa, eldiga ögonen, samt lekande med sin lättfotade häst, liknar ännu i dag den store Saladin i öknen, hvilken Walter Scott skildrar såsom idealet för saraceniska krigare. De fleste Kurder höra till Suaniterne, en mahomedansk kättaresekt. De, som lyda under Ryssland, ha antagit ett slags rysk kristendom. Röfrarne och ridarne af profession hålla sig ännu till sin ursprungliga religion, d. v. s., de tillbedja djefvulen, som i Faust säger om sig sjelf: "Så är då allt, hvad J kallen synd, med ett ord det onda, mitt egentliga element." Anständiga, ärliga rofriddare kunna icke heller tillbedja någon annan. Yeziderne, en gren af Kurderne vid Gokscha-sjön, offra ännu mera beständigt till "Mörkrets furste," emedan de tro, att hon åter skall komma till ära och välde och då gifva allt möjligt öfverflöd åt alla dem, som icke förnekade honom under hans fördömselse.

Kurderne hafva ofta biifvit skildrade och afteknade, i synnerhet under senare tiden af furst Gagarin, hvars bild: "Kurder ridande genom en flod, för att göra en affär," vi hafva bifogat denna skizz.

Slaget vid Tschernaja.

Ryska angreppet på Tschernaja-linien, hvilket egde rum natten till den 16:de Augusti, slöt med en lysande seger för de Allierade. Redan flera dagar förut hade det af åtskilliga tecken blifvit klart för de Allierade, att Ryssarne ämnade att företaga ett angrepp på Tscherna-Rjetschka-linien. De Allierades ställningar på denna punkt voro förträffliga och betäckta i deras hela utsträckning både genom sjelfva Tscherna-Rjetschka som ock genom en kanal, som bildade det andra hindret. De franske trupperne höllo centern och venstra flygeln besatt, hvilken senare stödde sig mot Inkermans platå. Utom få och usla vadställen föra två broar öfver floden och den lilla kanalen; den ena från Tschorgun, under Piemon-

tesernes kanoner, den andra, kallad Traktirbryggan, befinner sig längre ned och nästan i midten af de franska ställningarna. Kastar man blicken från dessa ställningar åt andra sidan af Tscherna-Rjetschka-stranden, så varseblir man till höger Chulion-höjderna, som i närheten af Tschorgun falla temligen brant ned emot Tscherna-Rjetschka-linien. Höjderna sänka sig midt emot franska centern och från denna punkt ända till Mackenzi-platåns klippiga sidor utbreder sig en 3—4 kilometer bred slätt.

Öfver denna slätt går vägen från Mackenzi till Tscherna-Rjetschka, öfver Traktir-bron, och från denna punkt genom de franske skällningarna till slätterna vid Balaklava. Turkarne, som höllo höjderna vid Balaklava besatte, iakttago Alsu, och general d'Allonville stod observerande i öfre Baidar-dalen. Natten emellan den 15 och 16 Augusti anmälde general d'Allonville, att han framför sig såg trupper, men hvilka icke vågade något angrepp. Vid samma tid framryckte, gynnade af natten, ryska trupper i massa, hvilka nedstego från Mackenzi-höjderna eller framkommo öfver Ai-Todor till Tscherna-Rjetschka. Till höger framtågade 7:de, 5:te och 12:te divisionen öfver fältet, till venster följde 17:de divisionen, en del af 6:te och 4:de på Chulion-platån. Ett mycket talrikt kavalleri och 160 kanoner understödde dessa infanterimassor. Kort före dagens inbrott drogo sig de framskjutne posterna af Sardiniska hären tillbaka och anmälde, att fienden ryckte fram i betydliga massor. Verkligen förde också Ryssarne kort derefter sina positionskanoner upp på höjderna vid Tscherna-Rjetschkas högra strandbrädd och öppnade elden. General d'Herbillon, som på denna punkt förde befälet öfver de franske trupperne, hade redan intagit sin bataljställning, likaledes general La Marmora. Tillika ställde sig afrikanska jägare-divisionen under general Morris' befäl, till hvilken det talrika brittiska kavalleriet under general Scarlett raskt slöt sig bakom Kamara- och Traktir-höjderna. Öfverste Forgeot, befälhafvare öfver artilleriet på Tscherna-Rjetschka-linien, höll en reserv af sex ridande batterier i beredskap. Sex turkiska bataljoner medverkade. Divisionerna Levallant och Dulac jemte kej-

serliga gardet framtågade som reserv. På fransmännens yttersta venstra flygel anfölls divisionen Camou af ryska 7:de divisionen; dock blef den fiendliga kolonnen mottagen af 50:de linieregimentet, 3:dje zuav-regimentet och 82:dra linieregimentet och tvingad till hastigt återtåg öfver kanalen. I centern var kampen långvarigare och mera hårdnackad. Ryssarne hade framskjutet två divisioner mot Traktir-bron. Flera kolonner skyndade tillika fram, så väl på bron som på timmerflottor; de trängde öfver Tscherna-Rjetschka, derefter öfver kanalen och framryckte slutligen mot de franska ställningarna. Men angripne genom en ofensiv rörelse, öfverändakastades dessa kolonner, tvingades till återtåg öfver bryggan och förföljdes öfver denna af 2:dra Zuav-regimentet, 97:de linieregimentet och en del af 19:de franska jägarbataljonen. Emellertid bildade Ryssarne åter sina angrepskolonner, 17:de divisionen kom ned från Chulion-höjderna, för att understödja 12:te och 5:te divisionen. General d'Herbillon lät nu general Foucheux få förstärkning genom brigaden Cler och gaf general de Failly 73:dje linieregimentet till reserv. Dessutom uppställde öfverste Forgeot sju ridande batterier på denna punkt mot Ryssarne. Således misslyckades också detta Ryssarnes andra angrepp och de måste draga sig tillbaka med betydlig förlust. Sjuttonde ryska divisionen var ej lyckligare. Mottagen af general Clers brigad och ett halft batteri af kejserliga gardet, oroad och hårdt påträngd på venstra flygeln af Trottis trupper, nodgades denna division att vika tillbaka öfver Tscherna-Rjetschka. Från detta ögonblick, kl. 9 f. m., började Ryssarnes återtågsrörelser fullständigt och kl. 3 e. m. var hela ryska arméen försvunnen.

De förluster, som Ryssarne lidit i detta slag, äro mycket betydande. Fyra ryske generaler, Read, Wrewsky, Bellegarde och Weimarn, blefvo på platsen; sju andra generaler sårade. Ryssarnes totalförlust lär uppgå till 7000 man.

Minnen ur Frankrikes nyaste historia.

(Forts. fr. No 40.)

Vid midnattstiden före den 2 December

hade polisprefekten församlat alla polis-kommisarierna hos sig. Han meddelade dem, att en sammansvärjning var i gång mot republikens president, att arresteringsorder hade utfärdats mot generalerna Cavaignac, Lamoricière, Changarnier och Leflo, mot öfverste Charros samt herrarne Thiers och Baze, och att de här nämnde personerna borde utan allt uppseende och före dagens inbrott tagas i förvar. Detta skedde också, och utan att något motstånd försöktes; man fann dem alla i sängen. Blott öfverste Charras var frestad att begagna sitt vapen; men, för att icke kompromettera en frus heder, lemnade han sig åt sitt öde. Nära nog hade emellertid Changarnier kunnat erhålla en upplysning, som åtminstone varit tillräcklig att väcka hans misstänka.

En af kaptenerna vid Courbevoies regimenter, som öfver natten stannat kvar i Paris, väcktes af sin upppassare med den underrättelsen, att regimentet skulle träda under vapen. Frapperad öfver detta meddelande flög den tanken genom hans hufvud, att han härom borde upplysa Changarnier, och han skyndade till dennes boning. Men då han fann porten, på hvilken han bultade för att släppas in, stängd och den icke genast öppnades, fick han tid att tänka nogare på saken och öfverlade med sig själf, om kanske det hela till slut icke hade något att betyda och att man blott skulle skratta ut honom, och sålunda afstod han från sitt uppsåt och begaf sig till sin kasern. Redan klockan 6 på morgonen kunde polis-prefekten meddela prins-presidenten och Morny: "Vi segra på hela linien."

Detta skedde i polisprefekturen; vi begifva oss nu till inrikes-ministären. Morny, den nye ministern, visade sig der kl. 6 på morgonen; greve Lahaut, Leopold Lehon, en sekreterare och en betjent följde honom. Den hittillsvarande ministern, herr de Thorigny, som icke hade minsta aning om sitt välde nära slut, låg ännu i sängen. Emellertid voro dock dörrvaktarne redan uppe, de kände Morny, öppnade för honom rummen på nedra botten, och snart kunde herr v. Thorigny komma ned och för sin efterträdare afläggja sin naturligtvis högst upprigtiga lycksönskan. Under dagens lopp infunno sig der Leon Faucher och greve Montalembert med några andra representanter, för

SLAGET VID TSCHERNA-SCHKA DEN 16:de AUGUSTI.

att med en viss liflighet besvära sig öfver sina kollegers häktande. Morny mottog dem gånka kallt. "Jag har den öfvertygelsen, mina herrar," förklarade han, "att jag skall bereda Frankrikes väl och skydda samhället. Emedan jag i närvarande tillfälle sätter mitt hufvud på spel, tillåten J utan tvifvel, att jag tager alla de mått och steg, som jag anser vara af nöden."

Af helt och hållet särskilt intresse är en rad af telegrafiska depescher, som under dagarne från den 2 till 4 December gingo fram och tillbaka mellan inrikesministären och polisprefekturen. De gifva en nästan fullständig och derjemte en högst pikant bild öfver den dåvarande situationen, och blifva här för första gången offentliggjorda.

"Polisprefekten till general Magnan, d. 2 Dec. 1851. De socialistiska sektionerna skola börja kl. 10 i afton. Högqvarteren för barrikaderna äro i Fauburg du Temple, Marceau, St. Antoine och Barrière du Tro ne. Sektionerna äro sammankallade till kl. 10; $\frac{3}{4}$ till 11 skall hvar och en vara på sin post. De föra handgranater. Det 44:de regimentet skall vara med dem; 300 man följa med ropet: Lefve den sociala republiken! Inga pretenderer! De ernu att låta röra stormklockan; i flere kyrkor har man afskurit klocksträngen. Denna natt kommer att blifva mycket viktig och afgörande. Man har den planen att framrycka mot polisprefekturen. Håll kanoner till min disposition; jag skall bedja er derom, om jag behöfver dem. P. S. Deras trupper sakna på flera håll lifsmedel; trupperna blifva lätt vacklande, om de måste umbära (general Foreys brigad). Man vill röra stormklockan; jag har gifvit befallning att låta besätta klocktornen."

"Polisprefekten till inrikesministern den 3 December kl. 4. Deltagarne sända just nu åt alla sectioner lösen: "Alle man i afton i Faubourg. Saint-Antoine och du Temple. Ledru-Rollin, Caussidiere och Mazzini skola senast i morgon bitida kl. 6 vara i Paris. Låtom oss icke göra oss några illusioner: i December 1851 hafva vi att utkämpa den stora kampen för 1852." Man underrättar mig, att prinsen af Joinville landstiger i Cherbourg, och att hans bröder skola försöka att komma i land på andra punkter. Det är alltså Cherbourg vi i synnerhet ha att bevaka. Jag för min del tänker hafva

tillsyn vid ingångarne till Paris. Madier de Montjau är dödad. Schöleher svårt sårad. Vi skola, sedan våra fiender hafva repat sig efter det första nederlaget, hos dem finna förtviflans beslutsamhet. I medicinska skolan stå barrikader. Moniteuren beder påträngande om arbete. Representanterna i Pyramid-gatan försöka i dag att åter upptaga sin session från i går. Jag tror icke, att de äro fiendtligt sinnade; detoaktadt skulle jag vilja veta deras åsigt om hvad som är att göra. P. S. Verkliga förhållandet af situationen. Massans känsla är det tillförlitligaste element för förståndiga och goda beslut, och jemväl för polisprefekten den mest bjudande pligt. Jag måste därför förklara, att jag icke tror, att folkets sympatier äro för oss. Ingenstädes finna vi enthusiasm; de som stå på vår sida, äro rädda; de som kämpa emot oss, ådagalägga en ousäglig förbittring. Framsidan af medaljen, hvars baksida jag här framställt, är den, att trupperne, officerare och soldater, på alla punkter tyckas beredda att utan fruktan skrida in. De hafva i dag på morgonen bevisat det. Der ligger vår kraft och vår räddning. Hvad mig angår, huru stor Pessimist jag än må vara, så tror jag oryggligt på segern."

"Polisprefekten till inrikesministern. Paris den 3 December kl. $\frac{1}{2}$ 5. Man börjar att uppföra barrikader på Rambuteaugatan, der, hvarest St. Denis- och St. Martins-gatorna förena sig; man har anhållit vagnar. Det heter, att Madier de Montjau icke är död och att han befinner sig bland hopen; på Grenelet-gatan har man hört ropet: till vapen! Allmänna samlingspunkten är i detta ögonblick kvarteret St. Martin. Det synes vara uppgjort, att en utvald trupp der skall visa sig vid femtiden, och att den med de andra skall gå emot Elysée. Man utsprider det ryktet, att Charras och Bedeau äro döda. Äfven heter det, att patrioterna från Rouen inträffa och att Ledru-Rollin är i Faubourg."

"Polisprefekten till inrikesministern. Thorsdagen den 4 December 1851 kl. $\frac{1}{4}$ 2. Underrättelserna blifva mycket allvarsamma. Insurgenterna besätta husen, vapenhandlare lemna dem sina vapen. Mairiet i femte arrondissementet är besatt af insurgenterna; de befästa sig på

denna punkt. Att nu låta dem blifva starkare, skulle vara den största oklokhed. Det är nu rätta ögonbleket att anbringa ett afgörande slag. Kanoner äro af nöden och det genast. Låtom oss icke gifva det ryktet fart, att regeringen är o-beslutsam; det vore det samma som att gifva våra fiender en onödig moralisk styrka."

"Inrikesministern till polisprefekten. Jag har nyss sett herr René de Rovigo; han har lofvat att vara stilla. Jag svarar för honom; arrestera honom icke. På samma sätt är det med Vidal. Hvad Hugo angår, så lemna jag honom åt ert godtfinnande."

"Inrikesministern till polisprefekten. Sätt Ducos i frihet."

"Inrikesministern till polisprefekten. Arrestera icke Hetzel, han står i begrepp att lemna Frankrike. När jag ber er, att icke arrestera någon, så sker det därför, att jag är viss på dess afresa eller dess uppförande."

"Inrikesministern till polisprefekten. Ministern har sina kraftiga skäl, hvarför han icke önskar Emile de Girardin arresterad."

"Polisprefekten till inrikesministern. Kan de Lastéyrie bringas från Mazas till Vincennes?"

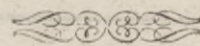
"Inrikesministeras svar. Utan tvifvel; likaledes, om det är möjligt, general Leydet, eller till Mont-Valerien, dithän också de kunna bringas, som hafva det för uselt i Mazas."

"Polisprefekten till inrikesministern. Thorsdagen den 4 December. Arresteringarne fortsättas i massa. En enda poliskommissarie bringar mig 200 socialister."

"Inrikesministeras svar. Säg mig de mest betydande namnen. Intet lättsinnigt arresterande."

"Inrikesministern till polisprefekten. Thorsdagen, den 4 December, kl. $\frac{1}{4}$ 7 f. m. Låt militäriskt besätta de legitimitiska representanternas församlingsort i Rivoli- och Universitetsgatan; låt ingen komma in i sessionslokalen. Befallningen måste utföras mycket skonsamt."

(Forts.)

Från C. Petersens Lithografiska Inrättning och Boktryckeri har utkommit N:o 9 af

Tidskrift för Trädgårdsskötsel

Andra Årgången,

innehållande: Trädgårdskalender: Stieklingar af bärbuskar, växters skyddande mot frost, inplantering af blomsterlökar. — Yams-rot, ett nytt surrogat för potäter, (med planch). — Om klumprötter på kål (insädt). — Behandling af gräsplaner, forts. — En flugfångande planta (med planch). — Blomsterdrifning.

Af denna tidskrift utkommer i hvarje månad ett nummer om 8 tvåspaltiga sidor jemte 2:ne plancher i stor oktav. Priset för år är 2 R:dr 24 sk. B:co, postarvodet inberäknadt. Prenumeration mottages på alla boklädor och postkontor samt af förläggaren Herr C. Petersen i Götheborg.

Yams-rot (*Dioscorea Batatas*) ett nytt surrogat för Potäter.

När sjukdom på potäter uppstod, började man att försöka åtskilliga andra slags växter med ätbara rötter, såsom *Psoralea esculenta*, *Ullucus tuberosus*, *Bous-singaultia basselloides* m. fl., i hopp att hos dem finna ersättning för potäterna, hvilka man befarade skulle med tiden alldeles utgå. Men dels befunnos dessa växter föga dugliga, dels lönade de sig icke att odla i stort, hvadan de åter blifvit åsidosatte. Nu tyckes emellertid försök med en i europeisk odling ny, men i China sedan äldsta tider allmänt odlad växt, yams-rot, visa ett mera lofvande resultat.

Denna rotväxt har sedan tvenne år varit odlad i *Jardin des plantes* med god framgång. Det är en slingerväxt af 2 till 4 alnars höjd, hvars utseende figuren 1 på vidföljande planch visar. Den sätter en, stundom två rotknölar under hvarje stånd. De variera på olika jordmån mycket i form, vanligen äro de klubbformiga af 20 till 40 tum längd, i ena ändan af en fingers tjocklek, i den andra som en knytnäve. Till smaken likna de så nära de bästa mjöliga potäter, att en obekant skulle taga dem för sådane; men de öfverträffa dem i större halt af stärkelseämne och äro således mera födan-

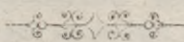
de. Vid försök har visat sig, att de mycket fortare låta koka sig än potäter.

Herr Louis Vilmorin, under hvars ledning odlingsförsöken med denna planta blifvit utförda i *Jardin des plantes*, har derom nyligen i *Le bon jardinier* meddelat en utförlig och intressant underrättelse, hvaraf vi i korthet anföra följande. Odlingen skedde efter fyra särskildta metoder: 1) med läggning af hela rötter; 2) med sönderskurna rötter och 5 alnars höga stakar till stöd för växten; 3) med dito och endast 3 alnars stakar samt slutligen 4) med dito utan stöd af stakar. Den andra metoden i ordningen gaf bästa resultatet; medelvigten af de skördade rötterna var omkring 22 lod. Jorden skall vara lätt och sandig utan inblandning af obrunnen gödsel. Skörden är besvärlig, emedan rötterna utbilda sig på ett djup af 20 till 40 tum under jordytan. Deras vanliga utseende visar sig fig. 2 på planchen. De förvaras lätt i kallare och äro vida mindre ömtåliga för fuktighet och frost än potäter, samt kunna förvaras året igenom utan att gro. Få stjelkarne växa utan stöd, krypa de utefter marken och slå då rötter i bladlederna, hvarest små rotknölar utbilda sig, hvilkas olika utvecklingsstadier ses af figurerna 3 a, 3 b, 4 och 5. Man vinner härigenom en mängd knölar till utsäde, men skadar hufvudskörden. Likväl egde icke en sådan knölbildning rum på de plantor, som vid ofvanbemänte försök fingo växa utan stöd af stakar.

Herr Vilmorin säger, att vid öfverräkning af afkastningen i förhållandet till jordrymden visade det sig, att den var vida större än den största af potäter. Han vågar dock icke påstå, att så kan blifva förhållandet vid odling i stort.

Vi hafva således åter en efter utseendet allmänt nyttig växt, för hvars införande och utbredning trädgårdsodlingen måste anlitas, utom hvars område den icke, såsom potäterna, torde böra komma, om den fortfarande skall bibehålla sin godhet och gifva lönande skördar.

(Ur Tidskr. för Trädgårdsskötsel.)

En flugfångande planta.

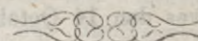
Uti Götheborgs Handels- och Sjöfartstidning lästes för någon tid sedan under-

rättelse om en planta, hvars blommor fångade flugor och som för detta ändamål kunde odlas i boningsrum. Notisen var såsom ny hämtad ur *Hamburger Gartenzeitung*, hvari den likväl stod att läsa redan 1851. Som detta rön sålunda har blifvit en nyhet här och troligen flere af våra läsare tagit kännedom om bemänte Handelstidningens artikel, tro vi oss göra både dem och flere ett nöje, med att lemna en afbildning af ifrågavarande märkvärdiga planta, hvilken är framställd på vidföljande planch.

Växten, hvars botaniska namn är *Apo-cynum androsaemifolium*, härstammar ifrån Nordamerika och är en perennerande (mångårig) frilandsväxt, som uppnår en fots längd och derutöfver samt blommor från Juli till September med talrika blekt roserröda, rätt vackra blommor. För att uppfylla ändamålet af flugfångst måste den odlas i kruka. Den öfvervintras då i kallt växthus, eller i brist deraf, i ett föga eldadt boningsrum och vattnas sparsamt under vintern. Årligen utdö stjelkarne efter slutad fröbäring och nya framkomma följande vår. Vid odling i kruka bör den icke genom hög temperatur under vinter försättas i otidig växt, äfvenså under vegetationstiden hållas ljus och luftigt, annars blir den svag och spenslig. Kan man hafva den i en luftig bänk eller kast ända till blomningen, trivdes den bättre än i boningsrum.

Blommorna hafva fem honingshus, innehållande en söt saft som lockar flugorna, men derunder lurar förderfvet; ty de emellan honingsöppningarne befintliga ståndarestängarne besitta en särdeles irritabelitet och när flugan skall draga tillbaka sitt sugrör sluta de sig tillsammans. Förgäfvets arbetar hon att komma lös, det tjenar endast till att kvarhålla henne så mycket fastare; hon mattas alltmer och dör slutligen, hvarefter blomman förvisnar och släpper sitt rof. Som blommorna framkomma talrikt under ett par månaders tid, kan en enda planta döda en betydlig mängd flugor. Figuren i midten på planchen visar en blommande gren af växten i naturlig storlek, de andra figurerna på ömse sidor: ett blomblad med honingshus och en blomma, båda flera gånger förstörade.

(Ur Tidskr. för Trädgårdsskötsel.)

Yams-rot (*Discorea Bataias*).

Apocynum androsaemifolium.

Nästa N:o utgifves den 14 October.

Härmed följer Bihaget: "Minnigrey", pag. 267—274.

C. PETERSENS OFFICIN 1855.